

Verlag bijeenkomst “Op de bres voor het lager technisch onderwijs”

Datum: 14 november 2011

Locatie: Goed Werk Hub, Den Haag

Te gast in de Goed Werk Hub was Wim van de Merwe, met twee van zijn leerlingen, Patrick Karsenberg(16) en Johan Schelfhorst(17).

Van de Merwe is docent metaaltechniek op de christelijke scholengemeenschap Reggesteyn in Rijssen. Daarnaast geeft hij nog twee avonden lasles aan mensen uit het bedrijfsleven.

Van de Merwe is enthousiast pleitbezorger van technisch onderwijs en bedenkt steeds weer nieuwe plannen om het te promoten. Hij is ook voortrekker van de Stichting Beroepseer.

De Goed Werk Hub, een initiatief van de Stichting Beroepseer, is een laagdrempelig en sectoroverschrijdend knooppunt waar je kennis, ervaringen, analyses en ideeën met anderen kan delen en elkaar kunt ondersteunen bij concrete initiatieven.

Met een VMBO-docent uit Voorburg, twee beleidsmedewerkers van het Ministerie van Onderwijs (OCW) en de secretaris Beroepsonderwijs van de werkgeversorganisatie VNO-NCW als toehoorders, deed Van de Merwe op zeer enthousiaste wijze uit de doeken op welke manier hij probeert zijn passie voor het lager technisch onderwijs op zijn leerlingen en op de maatschappij in het algemeen over te brengen.

Van de Merwe begon zijn verhaal met een korte schets van de veranderingen in het onderwijssysteem van de afgelopen decennia. Daarbij is het vak techniek hoe langer hoe meer een ondergeschoven kindje geworden. Tegenwoordig valt het op de middelbare school bijvoorbeeld onder ‘Mens en natuur’ en kan een school zelf bepalen of ze wel of niet techniek aanbieden.

Het VMBO, samenvoeging van het VO en de MAVO, heeft ook te kampen met een slecht imago. Basisscholen doen er alles aan om zoveel mogelijk leerlingen naar de HAVO en het VWO te sturen. Er wordt letterlijk neergekeken op leerlingen die goed zijn met hun handen, maar minder goed kunnen leren.

*Wim van de Merwe (midden) met twee van zijn leerlingen.
Links Johan Schelfhorst, rechts Patrick Karsenberg.*

Van de Merwe ging daarna in op wat hij als kwalijke ontwikkelingen ziet in het onderwijssysteem zoals bijvoorbeeld de invoering van de basisvorming en vakken als Culturele en kunstzinnige vorming (CKV). Wat van de Merwe vooral dwars zit is het feit dat beroepsgerichte vakken hoe langer hoe meer uren moeten inleveren, waardoor de kwaliteit onder druk komt te staan. Verder ziet hij met lede ogen aan hoe het niveau van de docenten techniek steeds verder daalt. Tenslotte vindt van de Merwe dat scholen tegenwoordig te veel managementlagen hebben. Al deze ontwikkelingen dragen bij aan het verval in het lager technisch onderwijs.

Vervolgens vertelde Van de Merwe over wat hij zelf allemaal onderneemt om de neerwaartse ontwikkeling een halt toe te roepen. Een van zijn bijdragen om jongeren nog meer te interesseren voor techniek is het organiseren van de Metaalontdekkingsdagen voor groep acht van basisscholen in Rijssen. De kinderen bezoeken bedrijven in de regio en kunnen met eigen ogen zien wat techniek inhoudt. Een hoogtepunt van al zijn inspanningen vormen voor Van de Merwe de Junior Vakkanjerwedstrijden voor metaal- en elektrotalenten. Sinds 2007 strijden zijn leerlingen er stevast om de eerste drie plekken. Daarnaast organiseert hij een banenpool voor derdejaars leerlingen. Voor de ouders van leerlingen zijn er werkavonden, zodat zij aan den lijve ondervinden wat hun kinderen leren op school. Van de Merwe onderhoudt verder actief zijn netwerk, bestaande uit oud-leerlingen, vertegenwoordigers van het bedrijfsleven en de politiek.

Met zijn tomeloze inzet is Van de Merwe erin geslaagd leerlingen enthousiast te maken voor de techniek en ze op te leiden tot goede vaklui. Daarmee heeft hij ook de aandacht van de politiek gewekt. In de afgelopen jaren zijn ministers, kamerleden en voorzitters van diverse organisaties bij hem op bezoek geweest: premier Balkenende, minister Marja van Bijsterveldt, minister Plasterk,

voorzitter Bernard Wientjes van de ondernemersorganisatie VNO-NCW, en recent een ontmoeting met premier Mark Rutte. Men wilde met eigen ogen zien hoe Van de Merwe het op zijn school Reggesteyn georganiseerd heeft.

De toehoorders waren enthousiast en complimenteerden Van de Merwe met zijn werk. Eén van de beleidsmedewerkers van het Ministerie van OCW en oud-leerling van Reggesteyn, wiens grootvader overigens nog les heeft gegeven aan Van de Merwe, vertelde vervolgens over de verschillende initiatieven die genomen worden om het VMBO meer op de kaart te zetten. Dit is noodzakelijk, omdat er in de nabije toekomst een groot tekort dreigt aan technisch gekwalificeerd personeel.

De ministeries van Economische Zaken (EL&I), Sociale Zaken (SZW) en Onderwijs (OCW) slaan de handen ineen. Het Ministerie van OCW is eind november gestart met de vernieuwing van de beroepsgerichte examenprogramma's in de VMBO-sectoren zorg & welzijn, economie en techniek.

De VMBO-docent uit Voorburg was ook geïnspireerd door het verhaal van Van de Merwe. Deze docent heeft een achtergrond in het bedrijfsleven en heeft een passie voor metaal. Een aantal jaar geleden is hij naar het onderwijs overgestapt. Dat viel hem niet mee. Op het VMBO in Voorburg kwam hij een andere situatie tegen dan Van de Merwe. Ten eerste komen de moeilijkste leerlingen op het VMBO terecht, kinderen met veel problemen zoals ADHD of autisme. Hij heeft soms het gevoel dat hij meer bezig is met opvoeden dan lesgeven. Bovendien ontmoette hij regelmatig docenten met vrij summiere vakkennis en beperkt organisatietalent.

Verder heeft hij ook contact gezocht met ROC's en bedrijven in de omgeving, maar daar kreeg hij telkens nul op het rekest. Hij heeft er genoeg van dat hij geen verandering van de grond kan krijgen. Hij was dan ook blij met anderen hierover te kunnen praten.

De secretaris Beroepsonderwijs van VNO-NCW herkent de noodzaak om een ommekeer in het VMBO te realiseren. Ze voegt daar aan toe dat een neerwaartse spiraal niet zomaar te stoppen is, maar dat er tijd nodig is om daar stap voor stap aan te werken. VNO-NCW is daarom ook druk met allerlei initiatieven. Op 22 november bijvoorbeeld gaan ze een petitie aanbieden aan de vaste Kamercommissie om meer aandacht voor de problematiek in het VMBO te vragen.

Alle aanwezigen onderschrijven de noodzaak om de krachten te bundelen en zich in te zetten om het VMBO positief op de kaart te zetten.

Maurits Hoenders

Vormgeving en foto's: A. Gabrielli